

PATVIRTINTA

Tauragės švietimo centro direktoriaus

2024-03-22 įsakymu Nr. V-75

**TAURAGĖS ŠVIETIMO CENTRO
STEAM (GAMTOS MOKSLŲ, TECHNOLOGIJŲ, INŽINERIJOS, MATEMATIKOS
TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS VEIKLOS) ATVIROS PRIEIGOS CENTRO
SAUGOS IR SVEIKATOS TAISYKLĖS LABORATORIJOSE**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atvykę į STEAM atviros prieigos centrą, mokiniai supažindinami su saugos ir sveikatos taisyklėmis.

1.1. gamtamokslinėje, mechatronikos, tvaraus vystymosi, žaliosios ir alternatyviosios energetikos, Fablab laboratorijose metodininkai organizuoja mokiniams instruktažą – supažindina su saugaus elgesio reikalavimais atitinkamoje laboratorijoje, tai pažymi instruktažams skirtuose lapuose, mokiniai pasirašo (1 priedas).

1.1.2. dirbdami laboratorijoje, mokiniai privalo saugoti inventorių, laikytis priešgaisrinės, civilinės saugos, elektroaugos taisyklių.

1.2. DRAUDŽIAMA

1.2.1. naudoti fizinį ir psichologinį smurtą; įžeidinėti, niekinti kito žmogaus garbę ir orumą, keiktis;

1.2.2. rūkyti STEAM centro patalpose ir teritorijoje;

1.2.3. į STEAM centrą neštis ir vartoti alkoholinius gėrimus bei psichotropines medžiagas;

1.2.4. į STEAM centrą neštis šaltųjų, šaunamųjų, sprogstamųjų priemonių bei įvairių prekių, norint jas išbandyti, parduoti ar vykdyti mainus.

II SKYRIUS

SAUGOS IR SVEIKATOS BENDROSIOS TAISYKLĖS LABORATORIJOSE

2.1. Į laboratoriją įeikite tik metodininkui leidus, būkite punktualūs.

2.2. Darbą pradėkite tik leidus metodininkui.

2.3. Jei darbui reikės naudoti elektrinius prietaisus, laikykitės naudojimosi elektros įrenginiais taisyklių. Įsitikinkite, kad nėra matomų įrenginių pažeidimų, o juos pastebėjus, nedelsiant praneškite metodininkui. Nelieskite elektros jungiklių ir kitų prietaisų, jeigu jie nėra reikalingi ugdymo proceso metu.

- 2.4. Aštrius, smailius daiktus naudokite tik pagal paskirtį ir tik metodininkui leidus.
- 2.5. Nelaikykite darbo vietoje daiktų, nereikalingų darbo atlikimui, palaikykite švarą ir tvarką. Negadinkite laboratorijose esančio inventoriaus ir priemonių.
- 2.6. Užsiėmimų metu netriukšmaukite ir netrukdykite kitiems, atlikite tik metodininko nurodytus darbus.
- 2.7. Metodininkui nurodžius, baikite darbą ir sutvarkykite darbo aplinką.
- 2.8. Pertraukų metu išeikite iš laboratorijos, ją būtina išvėdinti.
- 2.9. Neatidarinėkite langų. Nesėdėkite ant palangių, nepersisverkite per jas.

2.10. NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ ATVEJU:

- 2.10.1. pastebėjus gedimą ar įvykus nelaimingam atsitikimui, tuojau pat praneškite metodininkui ar mokytojui;
- 2.10.2. pagal galimybes suteikite pirmąją med. pagalbą nukentėjusiam;
- 2.10.3. gaisro, stichinės nelaimės atveju mokiniai evakuojasi evakuacijos plane nurodytomis kryptimis.

2.11. DRAUDŽIAMA

- 2.11.1. įjungti ir išjungti kompiuterius be metodininko leidimo;
- 2.11.2. savavališkai atidarinėti kompiuterių gaubtus, remontuoti įrenginius;
- 2.11.3. siekiant apsisaugoti nuo galimų kompiuterinių virusų, draudžiama naudoti atmintukus be metodininko leidimo;
- 2.11.4. apie įvykusius kompiuterių gedimus metodininkas skubiai informuoja asmenį, atsakingą už STEAM centro IKT priežiūrą.
- 2.12. Užsiėmimų metu draudžiama naudotis mobiliuoju telefonu, grotuvu, ausinukais ne ugdymo tikslais (pažeidus šią nuostatą, mobilusis telefonas, grotuvas ar ausinukas paimamas iš mokinio, perduodamas administracijai ir grąžinamas tik tėvams, globėjams).

III SKYRIUS

SAUGOS IR SVEIKATOS TAISYKLĖS GAMTAMOKSLINĖJE LABORATORIJOJE ATLIEKANT LABORATORINIUS, TIRIAMUOSIUS AR PRAKTINIUS DARBUS

- 3.1. Dirbdami gamtamokslinėje laboratorijoje elkitės atsargiai, laikykitės tvarkos ir švaros darbo vietoje, vykdykite saugos taisykles. Netvarka, skubėjimas, neatsargumas dirbant ir saugos taisyklių pažeidimas gali būti nelaimingų atsitikimų priežastis.
- 3.2. Užduotį pradėkite vykdyti tik metodininkui leidus.
- 3.3. Nedirbkite darbų, nesusijusių su užduotimi ar metodininko nurodymais.
- 3.4. Darbo vieta turi būti tvarkinga, švari ir neapkrauta nereikalingais daiktais. Nesiblaškykite ir netrukdykite kitiems pašalinėmis kalbomis.

- 3.5. Atidžiai perskaitykite darbo aprašymą, įsidėmėkite ir prisiminkite visas atsargumo priemones.
- 3.6. Atlikdami laboratorinius, tiriamuosius ar praktinius darbus, esant reikalui, naudokitės apsaugos priemonėmis.
- 3.7. Patikrinkite darbo reikmenis, kurių reikia užduočiai atlikti.
- 3.8. Atlikdami bandymus, atidžiai klausykitės metodininko nurodymų.
- 3.9. Dirbdami su cheminiais reagentais stenkitės, kad skysčio ar kitos medžiagos nepatektų į akis, ant veido ar rankų.
- 3.10. Po darbo švariai nuvalykite įrankius ir priemones. Nepalikite nešvarių objektinių ir dengiamųjų stiklelių, nuvalykite stalus.
- 3.11. Naudodami mikroskopus elkitės atsargiai, kad jų nesugadintumėte.
- 3.12. Atsargiai elkitės su objektiniais ir dengiamaisiais stikleliais bei kitomis dūžtančiomis ar aštriomis mokymo priemonėmis (skalpeliais, biologinėmis adatomis ir kt.).
- 3.13. Būkite atsargūs su ugnimi.
- 3.14. Baigę darbą nusiplaukite rankas, sutvarkykite darbo vietą.
- 3.15. Cheminių medžiagų bandymams imkite tiksliai tiek, kiek nurodyta darbo aprašyme.
- 3.16. Naudokite keraminius šaukštelius ar menteles.
- 3.17. Reagentus berkite ar pilkite virš stalo: sausus – virš popieriaus lapo, skystus – virš stiklinių ar skardinių indų.
- 3.18. Visus darbus, susijusius su nuodingų garų ar skysčių išsiskyrimu, atlikite traukos spintoje arba naudokite ventiliacines rankoves.
- 3.19. Šildydami skysčius, angą nukreipkite nuo savęs ir nenukreipkite į šalia esančius.
- 3.20. Didelius stiklainius su tirpalais imkite ir neškite dviem rankomis.
- 3.21. Nepalikite cheminių medžiagų be etikečių.
- 3.22. Skiesdami koncentruotas rūgštis, atsargiai pilkite rūgštį į vandenį. Nenaudokite plonasienių cheminių ar keraminių indų.
- 3.23. Šarmus tirpinkite keraminiuose induose ir tik mažomis porcijomis.
- 3.24. Visas operacijas su koncentruotoms rūgštimis ar šarmais atlikite su apsauginėmis pirštinėmis ir akiniais.
- 3.25. Atsitiktinai išlietus rūgščių ar šarmų tirpalus supilkite į laboranto nurodytus indus.
- 3.26. Nepilkite į kriauklę rūgščių, šarmų ir per bandymus gautų tirpalų.
- 3.27. Lengvai užsidegančius ir degius organinius tirpiklius kaitinkite tik vandens ar oro vonelėse.
- 3.28. Su organiniais tirpikliais dirbkite tik sausomis rankomis ir tik traukos spintoje arba naudojant ventiliacines rankoves.
- 3.29. Kaitindami mėgintuvėlį, pirmiausia jį pašildykite, o tik tada kaitinkite degiklio liepsnos galiuke.

3.30. Taisyklingai naudokitės traukos spinta:

3.30.1. traukos spintos sąvarą darbo metu maksimaliai užverkite;

3.30.2. atidaryti sąvarą į patogų aukštį (bet ne daugiau kaip per pusę lango aukščio) galima tik operuojant spintoje esančiais prietaisais;

3.30.3. atkeltą sąvarą darbo metu pritvirtinkite traukos spintoje esančiais įtaisais.

3.31. Laikykites asmens higienos taisyklių, baigę darbą nusiplaukite rankas.

3.32. Dirbdami gamtamokslinėje laboratorijoje, negerkite vandens ir nevalgykite, neragaukite cheminių medžiagų.

3.33. Pastebėję kokius nors naudojamų prietaisų gedimus ar indų defektus, nedelsdami baikite darbą ir praneškite apie tai mokytojui ar metodininkui.

3.34. DRAUDŽIAMA

3.34.1. dirbti darbus, nesusijusius su užduotimi ar mokytojo nurodymais;

3.34.2. imti reagentus, indus ir t. t. nuo kitų stalų;

3.34.3. imti ir liesti chemines medžiagas plikomis rankomis;

3.34.4. išbertus ar išlietus reagentus pilti atgal į tą pačią tarą;

3.34.5. rūgščių ir šarmų tirpalus traukti į pipetę burna;

3.34.6. į kaitinamą skystį žiūrėti iš viršaus ar palikti jį be priežiūros.

IV SKYRIUS

SAUGOS IR SVEIKATOS TAISYKLĖS TVARAUS VYSTYMOSI, ŽALIOSIOS IR ALTERNATYVIOSIOS ENERGETIKOS BEI MECHATRONIKOS LABORATORIJOSE, ATLIEKANT LABORATORINIUS, TIRIAMUOSIUS AR PRAKTINIUS DARBUS

4.1. Laboratorijose būkite atidūs, drausmingi, atsargūs. Tiksliai vykdykite metodininko nurodymus.

4.2. Nepasišalinkite iš savo darbo vietos be metodininko ar mokytojo leidimo.

4.3. Netrukdykite klasės draugams pašalinėmis kalbomis ir kitokia veikla.

4.4. Darbo vietoje išdėstykite prietaisus, medžiagas, įrengimus metodininko nurodyta tvarka.

4.5. Nelaikykite darbo vietoje nereikalingų daiktų, nesusijusių su užduoties atlikimu.

4.6. Prieš pradėdami darbą kruopščiai išsiaiškinkite atlikimo eigą.

4.7. Būkite atidūs ir atsargūs dirbdami su dūžtančiomis, aštriomis, degančiomis mokymo priemonėmis, karštu vandeniu ir pan., venkite jų kritimo, virtimo, gedimų.

4.8. Sujunkite, perjunkite elektros grandines, montuokite ir remontuokite elektros įtaisus tik atjungę juos nuo maitinimo šaltinio ir griežtai laikydamiesi šaltinio poliariškumo.

4.9. Nejunkite elektros maitinimo šaltinio be metodininko leidimo.

4.10. Prietaisus naudokite griežtai pagal jų paskirtį.

- 4.11. Jungdami elektros grandinę kruopščiai išdėstykite laidus, o antgalius tvirtai suspauskite gnybtais.
- 4.12. Stebėdami ir matuodami būkite atsargūs ir atidūs.
- 4.13. Nesilieskite prie kondensatorių netgi po to, kai elektros grandinė išjungta iš elektros maitinimo šaltinio: pirmiausia juos reikia iškrauti.
- 4.14. Baigę darbą, išjunkite elektros maitinimo šaltinį ir tik po to išardykite elektros grandinę, visus prietaisus ir priemones sutvarkykite ir gražinkite mokytojui.
- 4.15. Pastebėję prietaisų gedimus, nedelsdami praneškite apie tai metodininkui.
- 4.16. Atsitikus nelaimingam atsitikimui, nedelsdami praneškite mokytojui ar metodininkui.
- 4.17. Pasibaigus užsiėmimui savo vietą palikite švarią ir tvarkingą.
- 4.18. Tausokite mokymo priemones ir laboratorijos inventorių.
- 4.19. Laikykitės darbo kompiuteriu higienos reikalavimų, sėdėkite taisyklingai.
- 4.20. Dokumentus įrašykite į savo katalogą, nepalikinėkite dokumentų darbalaukyje ar netinkamai pavadintuose kataloguose – jie bus ištrinti.
- 4.21. Ieškoti internete reikalingos informacijos, nesusijusios su pamokos tema, tikrinti savo elektroninio pašto dėžutes, rašyti laiškus galite tik atlikę pateiktas užduotis ir atsiskaitę už jas.
- 4.22. Nenaaršykite po pornografinio, militaristinio turinio svetaines, jų turinys gali neigiamai paveikti psichiką.
- 4.23. Apie aptiktus pakeitimus kompiuterio programinėje ar techninėje konfigūracijoje praneškite metodininkui.
- 4.24. Nesiimkite techninio kompiuterinės įrangos remonto savarankiškai.
- 4.25. Pasibaigus užsiėmimui sutvarkykite savo darbo vietą, išjunkite kompiuterį.
- 4.26. GRIEŽTAI DRAUDŽIAMA**
- 4.26.1. savavališkai diegti bet kokią programinę įrangą, naudoti antivirusinę programą nepatikrintus atmintukus;
- 4.26.2. skatinti tautinę, rasinę neapykantą, socialinę atskirtį internete.

V SKYRIUS

SAUGOS IR SVEIKATOS TAISYKLĖS FABLAB LABORATORIJOJE

- 5.1. Fablab laboratorijoje dirbkite tik apsirengę tvarkingais darbo drabužiais.
- 5.2. Prieš pradėdami darbą, atidžiai apžiūrėkite savo darbo vietą, įrankius, įrengimus ir ruošinius. Nepradėkite darbo, jei darbo vieta, įrankiai, įrengimai netvarkingi ar sugedę.
- 5.3. Jei darbo pobūdis reikalauja, dėvėkite apsauginius akinius, darbo pirštines, prijuostę. Turi būti užsegtos visos drabužių sagos. Ant rankų neturi būti žiedų, laikrodžių, apyrankių. Pavojingi išsikišę ir kabantys daiktai.

- 5.4. Darbo vieta visuomet turi būti tvarkinga, įrankiai sudėti į savo vietas. Ant grindų negali mėtytis atsitiktinių daiktų.
- 5.5. Visus smulkius įrankius laikykite vienoje vietoje, tvarkingai sudėtus.
- 5.6. Užsiėmimo metu dirbkite susikaupę, neskubėkite, taisyklingai ir pagal paskirtį naudokitės įrankiais.
- 5.7. Užsiėmimų metu draudžiama be metodininko ar mokytojo leidimo palikti savo darbo vietą, kalbėtis su kitais mokiniais, imti iš jų įrankius arba ruošinius, užgriozdinti darbo vietą nenaudojamais įrankiais, ruošiniais ir medžiagų atliekomis.
- 5.8. Jei darbo metu sugedo įrengimas, sulūžo darbo įrankis, nutraukite darbą ir praneškite mokytojui ar metodininkui.
- 5.9. Saugokite laboratorijos patalpas, darbastalius, įrankius ir įrenginius, taupiai naudokite medžiagas, elektros energiją.
- 5.10. Susižeidę tuoj pat kreipkitės į mokytoją ar metodininką.
- 5.11. Nejunkite elektrinių staklių, kitų įrenginių savavališkai. Dirbti staklėmis ir elektriniais įrankiais gali tik tie mokiniai, kurie gerai žino saugaus darbo taisykles ir jų laikosi.
- 5.12. Prie elektrinių staklių, galima dirbti tik mokytojui ar metodininkui prižiūrint! Nestovėkite prie jų ir patys, kai dirba kiti.
- 5.13. Baigę darbą įrankius padėkite į jiems skirtą vietą. Aštrius įrankius laikykite taip, kad asmenys nesužeistų, atsitiktinai prie jų prisilietus.

VI SKYRIUS

SAUGOS IR SVEIKATOS TAISYKLĖS LAIKANTIS BENDRŲJŲ REKOMENDACIJŲ DĖL COVID-19 INFEKCIJOS

6. Naudoti asmenines apsaugos priemones, rūpintis asmenine higiena:
- 6.1. užsiėmimų metu dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones;
- 6.2. laikytis kosėjimo, čiaudėjimo etiketo (kosėti ar čiaudėti prisidengus vienkartinėmis servetėlėmis arba į sulenktos alkūnės vidinę pusę);
- 6.3. kuo dažniau plauti rankas su muilu ir vandeniu, rankas muiluojant ne trumpiau nei 20 sek.
- Jei nėra galimybės nusiplauti rankų, naudoti rankų antiseptikus (dezinfekavimo priemones);
- 6.4. Vengti liesti neplautomis rankomis veidą, akis, nosį, burną;
- 6.5. Turintiems ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymių (pvz., karščiavimas, sloga, kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas ir pan.) likti namuose ir konsultuotis Karštąja korona viruso linija tel. 1808 arba susisiekti su savo šeimos gydytoju konsultacijai nuotoliniu būdu.

Saugus elgesio instruktažas gamtamokslinėje, tvaraus vystymosi, žaliosios ir alternatyviosios energetikos bei mechatronikos laboratorijose bei FabLab laboratorijoje

Data: _____

Instruktažą pravedė:

Gamtamokslinės laboratorijos metodininkė Žydrė Danusienė(parašas)

Mechatronikos / IT laboratorijos metodininkas Darius Jakaitis(parašas)

Tvaraus vystymosi, žaliosios ir alternatyviosios energetikos laboratorijos metodininkė

Jūratė Ačė(parašas)

Mokykla, klasė

Lydintys mokytojai.....

Tema

.....

Eil. Nr.	Mokinio vardas pavardė	Parašas
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		